

Rekenkamercommissie

R
C

JAARVERSLAG 2007

REKENKAMERCOMMISSIE WIJDEMEREN

Uitvoering Werkprogramma 2006-2008

De rekenkamercommissie is ingesteld om vanuit een onafhankelijke positie de controlefunctie van de raad te versterken. De kerntaak van de commissie vormt het verrichten van onderzoek naar de effectiviteit en doelmatigheid van het gemeentelijk beleid en de beleidsuitvoering, alsmede het op basis van de onderzoeksbevindingen adviseren over verbeteringen.

Dit tweede jaarverslag van de in maart 2006 benoemde rekenkamercommissie bevat een overzicht van de in 2007 verrichte werkzaamheden ter uitvoering van het Werkprogramma 2006-2008.

In 2007 werden de onderzoeksrapporten:

- ***Heroverwegingsoperatie 2003-2006*** (april) en
- ***Inhuur externe bureaus*** (mei),

aan de gemeenteraad aangeboden.

Aan het eind van het jaar werd het rapport ***Subsidiebeleid*** voor bestuurlijk wederhoor aan het college van b&w voorgelegd.

Het onderzoek van het ***Integriteitsbeleid*** bevond zich bij het afsluiten van dit jaarverslag in een afrondende fase.

Van het lopende Werkprogramma rest nog het onderwerp ***Kwaliteit Programmabegroting***. Begin 2008 zal het onderzoek worden gestart met de aanbieding aan de raad van de beschrijving van doel, vraagstelling, aanpak en tijdspad van dit project.

De rekenkamercommissie is aan het einde van het verslagjaar begonnen met het beraad over haar werkprogramma voor de periode van medio 2008 tot maart 2010 (einde benoemingsperiode).

Project Heroverwegingsoperatie 2003-2006

Doel van het onderzoek was een doorlichting van de in de periode 2002 tot 2006 door de gemeente Wijdemeren uitgevoerde Heroverwegingsoperatie en het daaruit trekken van lessen voor mogelijke toekomstige bezuinigingsexercities.

Het in augustus 2006 gestarte onderzoek werd uitgevoerd door een projectgroep uit de rekenkamercommissie, bestaande uit M.Rabbae (voorzitter) en C.H. Moen.

De rekenkamercommissie kwam, na bestudering van alle relevante documenten en een interviewronde met voormalige en zittende raadsleden,

collegeleden en ambtenaren, in haar rapport *Beter een half ei dan een lege dop?* [1] van april 2007 tot twee samenvattende conclusies:

1. De Heroverwegingsoperatie 2003-2006 heeft niet tot het beoogde financiële resultaat geleid. Bij een taakstelling van ruim € 3,3 miljoen is een structurele bezuiniging van € 1,6 miljoen gerealiseerd. Hoewel de gerealiseerde bezuiniging, gerelateerd aan de omvang van de 'beleidsvrije ruimte' (rond € 10 miljoen) in de begroting aanzienlijk is, is de operatie maar voor een krappe helft effectief geweest.
2. De effectiviteit van het heroverwegingsproces is onder de maat gebleven door het ontbreken van een – door een solide politiek draagvlak geschraagd – sluitend en slagvaardig samenspel tussen college, raad en ambtelijke staf.

De rekenkamercommissie formuleerde een reeks van negen aanbevelingen. Als opnieuw een omvangrijke bezuinigingsexercitie noodzakelijk zou zijn, is het gewenst vooraf beter na te denken over het proces van samenwerking, overleg en besluitvorming. Het is nodig te anticiperen op voorzienbare weerstanden en de aanpak en inrichting van de operatie daarop scherper toe te snijden.

Daarnaast geeft de rekenkamercommissie in overweging om op niet al te lange termijn een **strategisch beraad** te organiseren dat zich - op basis van een analyse van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen - richt op het hernieuwd bepalen van profiel, positie, relaties en (kern)taken van de gemeente Wijdemeren. Zo'n strategische visie is niet alleen van belang met het oog op mogelijke nieuwe bezuinigingsrondes. Zij geeft tevens houvast in talrijke discussies met de 'buitenwereld' over gemeentelijke herindeling en intergemeentelijke samenwerking en bij het aanboren van mogelijke nieuwe financieringsbronnen.

Tenslotte wordt aangeraden meer te doen aan het vergelijken van de prestaties van Wijdemeren met die van andere gemeenten, de zogenaamde *benchmarking*. Aansluiting bij het VNG-project op dit gebied, waaraan reeds meer dan veertig gemeenten deelnemen, dient te worden overwogen.

Het college van b&w bleek zich in haar reactie in hoge mate te kunnen vinden in de conclusies en aanbevelingen van de commissie. Alleen de aanbeveling voor een strategische discussie riep naar eigen zeggen "ambivalente gevoelens" bij het college op. "Enerzijds kan een strategische discussie helpen bij het maken van keuzes, anderzijds hebben wij door de beperkte schaal van Wijdemeren, goed zicht op de autonome keuzes die de gemeente kan maken", aldus het college.

In haar nawoord erkende de rekenkamercommissie dat de keuzes die gemaakt kunnen worden zich redelijk helder op ieders netvlies bevinden.

Een strategisch beraad moet er naar het inzicht van de commissie echter op uit zijn dergelijke keuzes daadwerkelijk en degelijk gefundeerd te maken en een duurzaam profiel en een praktische visie op de positie, relaties en rollen van de gemeente Wijdmeren neer te zetten.

Het is, aldus de rekenkamercommissie zaak dat de raad zich uitspreekt over de wenselijkheid van het voorgestelde strategisch beraad en over de termijn waarop dit zou moeten worden georganiseerd.

In april heeft de rekenkamercommissie haar rapport in de commissie Bestuur & Middelen gepresenteerd en toegelicht. De leden van de raadscommissie konden zich op hoofdlijnen vinden in de conclusies. De aanbevelingen voor de aanpak van een mogelijk toekomstige bezuinigingsoperatie werden als richtsnoer aanvaard. Het advies over *benchmarking* werd in meerderheid positief ontvangen; de raad wacht een voorstel ter zake van het college af. De meeste discussie leverde de aanbeveling voor een strategisch beraad op. De procedureafspraken werd gemaakt dat de fractievoorzitters zich gezamenlijk nader over de uitvoering van deze aanbeveling zullen beraden.

Bij de afsluiting van dit verslag zijn de rekenkamercommissie nog geen uitkomsten bekend van het overleg van de fractievoorzitters over een mogelijk te entameren strategische exercitie. Evenmin heeft de Rekenkamercommissie kennis kunnen nemen van een collegevoorstel voor de aanpak van de *benchmarking*.

Project Inhuur Externe Bureaus

De projectbeschrijving van dit onderzoek werd in augustus 2006 naar de raad gezonden. Doel van het onderzoek was de gemeenteraad inzicht te verschaffen in de omvang van de inhuur van externe bureaus en in de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van die inhuur.

Het onderzoek ging in augustus 2006 van start en werd uitgevoerd door een projectgroep uit de rekenkamercommissie, bestaande uit W.H. van den Hoek (voorzitter) en C.H. Moen.

De rekenkamercommissie heeft door middel van een enquête en interviews de inhuur voor 'niet-regulier werk' (vanaf € 5.000 per opdracht) beoordeeld op efficiency, effectiviteit en rechtmatigheid. De inhuur voor 'regulier werk' (inhuur van tijdelijk personeel voor pieken in de werkzaamheden en bij ziekte en vacatures) is alleen kwantitatief in beschouwing genomen, terwijl permanente uitbesteding in het geheel niet in het onderzoek werd betrokken.

De rekenkamercommissie stelde in haar in mei 2007 aan de raad aangeboden rapport *Onderzoek Inhuur Externe Bureaus* [2] vast dat in de eerste jaren van de in 2002 gevormde gemeente Wijdereen een zwaar beroep moest worden gedaan op personeel van buiten om al het werk aan te kunnen. Het inhuren van extern personeel voor het opvangen van pieken in reguliere werkzaamheden was in 2005 echter afgenomen tot 1% van het personeelsbudget, tegenover 13% in 2003.

De rekenkamercommissie heeft een analyse verricht van 33 in 2005 gesloten overeenkomsten van € 5.000 en hoger voor tijdelijke inhuur van externe capaciteit ten behoeve van niet-reguliere taken. Daaronder valt de inschakeling van externe adviseurs op uiteenlopende gebieden als brandveiligheid, sociale structuur, organisatieontwikkeling, automatisering, alsmede van bijvoorbeeld advocaten, stedenbouwkundige ontwerpers en projectleiders voor bouwprojecten.

De commissie concludeert dat de inhuur in 2005 als doelmatig kan worden aangemerkt en volgens de geldende regelgeving en interne spelregels heeft plaatsgevonden. Als het om de levering van vooraf welomschreven adviesproducten ging, werden in alle gevallen de overeengekomen prestaties geleverd.

De rekenkamercommissie kwam op grond van haar bevindingen tot een drietal aanbevelingen, die moeten leiden tot:

- Verbetering van de financiële informatievoorziening aan de gemeenteraad over externe inhuur.
- Strakkere richtlijnen voor de regie van inhuurprojecten
- Beter beheer van relevante documenten.

Het college van b&w gaf in zijn reactie op de rekenkamerrapportage blijk van zijn tevredenheid uit over de positieve conclusie van de commissie en van zijn instemming met de aanbevelingen.

Het college zag echter niet de noodzaak in van het in een afzonderlijk overzicht in de jaarlijkse begroting en jaarrekening af te leggen verantwoording over de geplande en gerealiseerde inhuur.

In de augustus-vergadering van de commissie Bestuur & Middelen heeft de rekenkamercommissie haar rapport gepresenteerd en toegelicht, waarna de raad in september heeft besloten in te stemmen met de conclusies en aanbevelingen en het college te verzoeken deze in zijn besluitvorming te betrekken.

Op het moment van afsluiting van dit jaarverslag beschikt de rekenkamercommissie niet over informatie over door het college

genomen beslissingen en akties naar aanleiding van voormeld raadsbesluit.

Project Subsidiebeleid

De projectbeschrijving [3] van dit onderzoek werd in mei 2007 aan de raad gezonden. Doel van het onderzoek: het beoordelen of het subsidiestelsel als effectief en doelmatig kan worden aangemerkt en aar nodig voorstellen te doen tot verbeteringen.

Het onderzoek, dat in mei werd aangevangen, is verricht door een projectgroep uit de rekenkamercommissie, bestaande uit C.H. Moen (voorzitter) en W.H. van den Hoek, met assistentie van J. van Ditmarsch, secretaris van de commissie.

De eerste inspanningen waren gericht op het in kaart brengen van het ‘subsidielandschap’ binnen de gemeente Wijdmeren. Daarbij is niet alleen aandacht besteed aan directe subsidies maar ook aan indirecte subsidiëring, dat wil zeggen de financiële steun die wordt verleend door het beschikbaar stellen van accommodaties en andere faciliteiten tegen niet-kostendekkende huurtarieven.

Vervolgens is nagegaan welke beleidskaders en regelgeving voor de subsidieverlening zijn geformuleerd en welke maatstaven bij het verstrekken subsidies worden gehanteerd. Tenslotte is geïnventariseerd hoe ten gemeentehuize de verantwoordelijkheden en bevoegdheden inzake subsidieverlening liggen en hoe de administratieve processen ter zake zijn ingericht.

De commissie heeft in december 2007 haar rapport, vergezeld van elf aanbevelingen, voor bestuurlijk wederhoor aan het college van b&w voorgelegd. Op het moment van afsluiting van dit jaarverslag is de reactie van het college nog niet bekend.

Project Integriteitsbeleid

De projectbeschrijving [4] van dit onderzoek werd in augustus naar de raad gezonden. Doel van het onderzoek is vast te stellen of en in welke mate de door de gemeente Wijdmeren in de *Nota Integriteitbeleid* (2005) voorgenomen maatregelen in de praktijk zijn geïmplementeerd en als doeltreffend kunnen worden aangemerkt.

Het onderzoek, dat in oktober 2007 van start is gegaan, wordt uitgevoerd door een projectgroep uit de rekenkamercommissie, bestaande uit M. Rabbae (voorzitter) en C.H. Moen. De projectgroep heeft een groot aantal

documenten van zowel de rijksoverheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als van de gemeente Wijdmeren bestudeerd en een reeks gesprekken gevoerd met leden van het college en van de raad, alsmede betrokken ambtenaren.

Bij het afsluiten van dit jaarverslag was de opstelling van het rapport door de rekenkamercommissie eindweegs gevorderd. Het rapport zal, na het gebruikelijke technisch wederhoor van de gemeentesecretaris en diens medewerkers, begin 2008 - met inbegrip van een aantal aanbevelingen - door de rekenkamercommissie worden vastgesteld. Naar verwachting zal het rapport - na het bestuurlijk wederhoor - in maart 2008 aan de raad worden aangeboden.

Overleg met fractievoorzitters

Het periodiek overleg met de fractievoorzitters vond plaats in oktober 2007. Punten van bespreking vormden:

- De voortgang van het lopende werkprogramma van de rekenkamercommissie.
- Een terugblik op de resultaten van het rekenkamerwerk tot dat moment.
- De behandeling van rekenkamerrapporten door de raad.
- Denkbeelden over mogelijke nieuwe onderwerpen van rekenkameronderzoek.

De nodige aandacht werd geschonken aan de procedure van behandeling van uitgebrachte rapporten. In het overleg werd geconcludeerd dat een betere scheiding moet worden aangebracht tussen de fasen van:

(a) presentatie van het rapport door de rekenkamercommissie in de desbetreffende raadscommissie(s), gevolgd door discussie van de leden van de raadscommissie(s) met de rekenkamercommissie over bevindingen, conclusies en aanbevelingen,

(b) overleg van raad of raadscommissie(s) met het college van b&w over conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie en

(c) advisering door de raadscommissie(s) aan de raad en standpuntbepaling van de raad over het rekenkamerrapport.

Een volgend overleg met de fractievoorzitters is gepland in het voorjaar van 2008.

Budget

In de gemeentebegroting 2007 was voor de uitgaven van de rekenkamercommissie uitgetrokken een bedrag van € 32.500. Bij najaarsnota (september) is dit budget verlaagd naar € 26.360. Op het moment van afsluiting van dit jaarverslag waren de cijfers van de werkelijke uitgaven nog niet beschikbaar.

Functioneren

De rekenkamercommissie ziet met voldoening terug op het afgelopen jaar. Vooral de constructieve grondhouding en de actieve medewerking die zij heeft mogen ervaren van raadsleden, collegeleden en ambtelijke medewerkers van de gemeente Wijdemeren, dragen bij aan deze positief gestemde terugblik.

In het vorige jaarverslag werd zorg uitgesproken over de administratieve ondersteuning van de commissie. Tot haar genoegen kan de rekenkamercommissie vaststellen dat deze zorg, vooral na het aantreden van de interim-griffier, tevens secretaris van de commissie, in september 2007 voor een groot deel is weggenomen.

Documenten 2007 Rekenkamercommissie

[1] *Beter een half ei dan een lege dop? Onderzoek inzake de Heroverwegingsoperatie 2003-2006 gemeente Wijdemeren.* April 2007.

[2] *Onderzoek Inhuur Externe Bureaus.* Mei 2007.

[3] *Projectbeschrijving Onderzoek Subsidiebeleid.* Mei 2007.

[4] *Projectbeschrijving Onderzoek Integriteitsbeleid.* Augustus 2007.

Januari 2008

Rekenkamercommissie Wijdemeren,
Chris Moen, voorzitter
Wim van den Hoek
Mohamed Rabbae

Bijlage: Lijst overige betrekkingen leden Rekenkamercommissie

**LIJST MET OVERIGE BETREKKINGEN LEDEN
REKENKAMERCOMMISSIE WIJDEMEREN
Conform artikel 16 reglement van orde rekenkamercommissie**

C.H. Moen:

Voorzitter Rekenkamercommissie Bunschoten

W. H. van den Hoek:

Voorzitter Rekenkamercommissie Kampen

Lid Rekenkamercommissies Castricum/Langedijk en Noordwijk

Consultant bij VDH Consult te Heemstede

Vice-voorzitter Provinciale afdeling CDA Noord-Holland

M. Rabbae:

Voorzitter internationale noodhulporganisatie CARE

Voorzitter ECHO-Expertisecentrum Allochtonen Hoger Onderwijs